

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 ЧЕРКАСЬКИЙ ХУДОЖНЬО-ТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
 Відділення механіко-технологічне

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (обов'язковий компонент) «Основи охорони праці» Освітньо-професійної програми: «Обслуговування програмних систем і комплексів» (назва освітньо-професійної програми) Спеціальність <u>F3 «Комп'ютерні науки»</u> (шифр та назва спеціальності) Галузь знань: <u>F «Інформаційні технології»</u> (шифр та назва галузі знань) Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр
Циклова комісія	Комп'ютерних та землевпорядних дисциплін
Курс, семестр	ІІІ курс, 5 семестр
Обсяг	3 кредити ЄКТС – 90 год. Аудиторні заняття: лекційні – 30 год., практичні - 15 год., самостійне опрацювання студентів – 15 год. Підготовка до іспиту – 30 год
Мова викладання	українська
Вимоги до початку вивчення	Для початку вивчення дисципліни «Основи охорони праці» студенти повинні мати базову загальноосвітню підготовку, елементарні знання з безпеки життєдіяльності та загальне уявлення про законодавство України. Спеціальної попередньої фахової підготовки не вимагається, оскільки дисципліна є базовою та спрямована на формування первинних знань і навичок з охорони праці.
Відповідність компетентностей та програмних результатів навчання	Загальні компетентності (ЗК): ЗК1. Здатність застосовувати знання з базових і фундаментальних наук для розв'язання прикладних завдань у сфері комп'ютерних наук. ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. РН20.
Місце дисципліни в освітньо-професійній програмі	Дисципліна «Основи охорони праці» належить до циклу загальної, професійної та практичної підготовки освітньо-професійної програми спеціальності F3 «Комп'ютерні науки». Вона займає важливе місце в системі підготовки майбутніх фахівців, оскільки забезпечує формування базових теоретичних знань і практичних умінь у сфері охорони праці, необхідних для подальшого опанування дисциплін професійного спрямування. Зміст дисципліни спрямований на формування у здобувачів освіти здатності ідентифікувати небезпечні та шкідливі виробничі фактори, оцінювати професійні ризики, застосовувати нормативно-правові акти з охорони праці, а також розробляти та впроваджувати заходи щодо запобігання травматизму й професійним захворюванням у процесі трудової діяльності. Вивчення курсу «Основи охорони праці» є обов'язковим етапом підготовки фахівців, оскільки формує комплекс загальних і фахових компетентностей, необхідних для забезпечення безпечних умов праці, організації безпечної роботи з технічними та інформаційними системами, а також відповідального ставлення до власної професійної діяльності. Здобуті знання та навички є підґрунтям для успішного засвоєння дисциплін професійного циклу, зокрема «Охорона праці в галузі», «Цивільний захист», «Інформаційна безпека» та інших фахових курсів, і сприяють формуванню культури безпеки праці та роботи в колективі.
Що буде вивчатися	1. Вступ. Загальні питання охорони праці 2. Правові та організаційні основи охорони праці 3. Державне управління охороною праці, державний нагляд і громадський контроль за охороною праці 4. Організація охорони праці на підприємстві 5. Навчання з питань охорони праці

	6. Профілактика травматизму та професійних захворювань 7. Основи фізіології та гігієни праці 8. Основи виробничої безпеки 9. Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах
Чому це цікаво/треба вивчати	Вивчення дисципліни «Основи охорони праці» є необхідним і актуальним, оскільки вона формує у здобувачів освіти усвідомлення пріоритетності збереження життя і здоров'я людини у процесі трудової діяльності. Курс дає розуміння причин виникнення виробничих небезпек, принципів функціонування системи охорони праці та ролі кожного працівника у створенні безпечних умов праці. Для студентів технічних та IT- спеціальностей дисципліна є особливо цікавою, адже охоплює питання безпеки під час роботи з обладнанням, комп'ютерною технікою, електричними установками та інформаційними системами, а також знайомить з вимогами охорони праці, яких необхідно дотримуватися у сучасному цифровому та виробничому середовищі. Практична цінність курсу полягає у формуванні здатності: - ідентифікувати небезпечні та шкідливі виробничі фактори; - оцінювати професійні ризики та запобігати нещасним випадкам; - правильно діяти у разі аварійних і надзвичайних ситуацій; - застосовувати нормативно-правові акти з охорони праці у професійній діяльності; - відповідально ставитися до власної безпеки та безпеки оточуючих. Отже, дисципліна «Основи охорони праці» є цікавою завдяки поєднанню теоретичних знань із практичними прикладами реальних виробничих ситуацій та необхідною складовою підготовки сучасного фахівця, здатного працювати ефективно й безпечно в умовах підвищених ризиків, характерних для сьогодення України.
Чому можна навчитися	Студенти знатимуть: - основні поняття, принципи та класифікацію небезпек у техносфері та природному середовищі; - нормативно-правову базу з охорони праці, цивільного захисту та безпеки життєдіяльності в Україні; - методи аналізу ризиків, критерії їх оцінювання та підходи до забезпечення прийнятного рівня безпеки; - сучасні системи захисту людини, довкілля, технічних і інформаційних систем; - основи організації безпечної роботи в навчальній, побутовій та професійній діяльності. Студенти умітимуть: - ідентифікувати небезпечні й шкідливі фактори у виробничому, побутовому та цифровому середовищі; - проводити оцінювання ризиків, аналізувати умови праці та визначати ефективні заходи щодо їх зменшення; - застосовувати вимоги нормативних документів у реальних ситуаціях; - користуватися базовими методами прогнозування наслідків надзвичайних ситуацій; - приймати обґрунтовані рішення щодо забезпечення безпечної роботи технічних і комп'ютерних систем. Студенти зможуть розв'язувати такі задачі: - розроблення та вибір оптимальних заходів із запобігання аваріям і нештатним ситуаціям; - побудова моделей небезпечних процесів і прогнозування їх розвитку; - оцінювання рівня професійного ризику і планування заходів його мінімізації; - аналіз сценаріїв надзвичайних ситуацій та визначення послідовності правильних дій; - підготовка пропозицій щодо підвищення безпеки робочого середовища, IT- інфраструктури, лабораторії чи виробничої ділянки.

	Набуття компетентностей: загальних компетентностей: усвідомлення соціальної відповідальності за власну безпеку та безпеку інших, здатність працювати в команді, дотримуватися етичних норм і правил безпечної поведінки; фахових компетентностей: здатність застосовувати нормативно-правові акти з охорони праці, організовувати безпечні умови праці, аналізувати та запобігати виробничим ризикам; практичних компетентностей: уміння приймати обґрунтовані рішення в стандартних і нестандартних ситуаціях, пов'язаних із безпекою праці, та діяти ефективно в умовах надзвичайних ситуацій. Такий комплекс знань, умінь і компетентностей є основою професійної діяльності сучасного фахівця та формує культуру безпеки праці.
Як користуватися набутими знаннями \ уміннями	Набуті під час вивчення дисципліни «Основи охорони праці» знання та уміння можуть застосовуватися у навчальній, професійній та повсякденній діяльності. Здобувачі освіти зможуть використовувати їх для організації безпечних умов праці на робочому місці, дотримання вимог законодавства та внутрішніх інструкцій з охорони праці, а також для запобігання нещасним випадкам і професійним захворюванням. Практичне застосування набутих знань і умінь полягає в умінні своєчасно виявляти небезпечні та шкідливі фактори, оцінювати рівень професійних ризиків, правильно користуватися засобами індивідуального та колективного захисту, а також приймати обґрунтовані рішення у разі аварійних і надзвичайних ситуацій. Крім того, отримані компетентності дозволяють відповідально ставитися до власної безпеки та безпеки оточуючих, брати участь у формуванні культури безпеки в колективі, застосовувати принципи охорони праці під час виконання професійних завдань, роботи з технічними й інформаційними системами та у повсякденному житті, що є особливо важливим у сучасних умовах України.
Заняття	Лекції з використанням презентацій, відео - матеріалів та демонстрацій обладнання. Практичні заняття: аналіз небезпечних ситуацій, оцінювання ризиків, моделювання сценаріїв. Самостійна робота: опрацювання нормативних документів, аналіз ІТ- інцидентів.
Інформаційне забезпечення	1. Основи охорони праці: Підручник. 2-ге видання / К.Н.Ткачук, Грибан В.Г.,Негодченко О.В. – К.: Основа, 2019 2. Запорожець О.І., Протоєрейський О.С., Франчук Г.М., Боровик І. М. Основи охорони праці. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 264 с. 3. Основи охорони праці. /В.В. Березуцький, Т.С. Бондаренко, Г.Г.Валенко та ін.; за ред. проф. В.В. Березуцького. – Х.:Факт, 2005. – 480 с. 4. Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. – 4-те вид., допов. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2009. – 295 с. 5. Охорона праці: навч. посіб. / З.М. Яремко, С.В. Тимошук, О.І. Третяк, Р.М. Ковтун; за ред. проф. З.М. Яремка. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 374 с. 6. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум: Навч. посіб. – Суми: Університетська книга, 2009. – 540 с. 7. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Підручник — Львів: УАД, 2006 – 336 с.
Поточний контроль	Поточний контроль здійснюється викладачем у формі усного спілкування зі студентами, письмового, тестового експрес-контролю (математичні диктанти, усні відповіді, розв'язання завдань студентами біля дошки та на місцях, самостійні роботи, доповіді, презентації виконаних завдань, досліджень, тести тощо) і має за мету перевірку ступеня засвоєння певного навчального матеріалу, а також рівня оволодіння вміннями та навичками.
Семестровий контроль	Підсумковий контроль здійснюється у формі іспиту.